

Hepatit och sex män emellan

Hepatit A, B och C kan överföras vid sex. På senare år har hepatit C ökat hos män som har sex med män (MSM).

Läs mer om de olika sjukdomarna och hur du kan skydda dig mot överföring.

Vanliga frågor

Hur kan jag skydda mig mot överföring av hepatiter vid sex?

Det bästa sättet att skydda sig mot infektion av hepatit A och B är genom vaccination. Det finns också flera saker du kan tänka på avseende sexuellt överförd infektion av hepatit C.

Hepatit A

Hepatit A är en leverinflammation som orsakas av hepatit A-virus. Virus finns i stora mängder i tarmen och kan lätt överföras. Överföring sker oftast genom mat och vatten som förorenats. Sexuell överföring, särskilt via anal-oral sex, kan förekomma. Utbrott av hepatit A har beskrivits hos män som har sex med män (MSM). Hepatit A läker alltid ut, men sjukdomen kan ge svår trötthet i många månader. Utläkt hepatit A ger livslång immunitet. Det finns vaccin och att vaccinera sig är bästa skyddet. Detta vaccin rekommenderas ofta som rese-vaccin. Förutom vaccin mot hepatit A finns kombinationsvaccin mot både hepatit A och B.

- Använda kondom tillsammans med ett vatten- eller silikonbaserat glidmedel vid anala samlag. Kondom är även ett bra skydd mot hiv och andra sexuellt överförbara infektion (STI).
- Hepatit C-viruset kan troligen överleva i glidmedel. Ha därför en egen tub eller burk med glidmedel som bara du själv använder.
- Använda handskar vid fisting och att byta handskar om du har fler än en partner vid samma tillfälle.
- Att ha egna dildos eller sexleksaker och om du delar med andra – använda kondom på dem.

Om du har sex som medför blödningar eller skador på slemhinnor är det lättare infektionen överförs. Om du injicerar eller sniffar droger så är det säkraste att inte dela verktyg för att undvika överföring.

Hepatit B

Hepatit B är en leverinflammation som orsakas av hepatit B-virus. Överföring sker genom blodkontakt eller oskyddat sex. Vid skadad slemhinna eller hud ökar risken för överföring. Utbrott av hepatit B har beskrivits bland MSM. Hepatit B kan läka ut av sig själv, men kan också ge kronisk infektion med risk för utveckling av skrupp-lever och levercancer. Kronisk infektion kan behöva behandlas med läkemedel som gör att risken för svår leversjukdom minskar. Utläkt hepatit B ger oftast livslång immunitet. I undantagsfall kan infektionen återkomma, till exempel vid behandling av vissa andra svåra sjukdomar. Det finns vaccin, antingen mot bara hepatit B eller som kombinationsvaccin mot både hepatit A och B. Vaccination är bästa skyddet. Kondom är ett bra skydd mot sexuell överföring.

Kan jag vaccinera mig mot hepatit?

Mot hepatit A och B finns effektivt vaccin. Vaccinet finns separat mot A och B men även som kombinationsvaccin mot både A och B. För att du ska få ett gott skydd behöver du ta de vaccindoser som är rekommenderade. För att få ett långvarigt skydd mot hepatit A behövs två vaccindoser och mot hepatit B behövs tre vaccindoser. Om du är man som har sex med andra män, har du som bor i Västra Götaland rätt till kostnadsfri vaccination mot hepatit B. På sista sidan i denna broschyr finns kontaktuppgifter till mottagningar där du kan beställa tid för detta. Det finns inget vaccin mot hepatit C. Det finns behandling, men tyvärr botas inte alla. Mycket forskning pågår för att hitta effektivare mediciner.

(forts. >)

Hepatit C

Hepatit C är en leverinflammation som orsakas av hepatit C-virus. Virus överförs genom blodkontakt och vanligast är att det överförts vid intravenöst missbruk. Överföring kan även ske vid utbyte av blod, via skadade slemhinnor eller blödande sår. Sexuell överföring förekommer, men är inte lika vanlig som vid hepatit B. Sedan 2000 har sexuell spridning av hepatit C ökat bland hiv-positiva MSM i Europa, Nordamerika och nu även i Sverige. I många länder är hepatit C vanligare hos MSM än i den övriga befolkningen. Hepatit C kan läka ut av sig själv, men oftast uppstår kronisk infektion med risk för utveckling av skrumplever och levercancer. Det finns behandling men alla blir inte botade. Utläkt hepatit C ger ingen immunitet, det går att få infektionen på nytt. Det finns inget vaccin. Kondom är ett bra skydd mot sexuell överföring.

Varför är det extra riskabelt att få hepatit vid samtidig infektion av hiv?

Mediciner mot hiv och hepatit kan vara svåra att kombinera eftersom de påverkar varandra. Det kan därför bli mer komplicerat att behandla en hepatitinfektion om det skulle behövas. Vid samtidig hiv och obehandlad hepatit C sker även utveckling till skrumplever snabbare.

Hur kan jag få veta om jag har hepatit?

Blodprov för hepatit A, B och C kan lämnas på alla sjukvårdsinrättningar. Dessa infektioner räknas som allmänfarliga enligt smittskyddslagen, vilket innebär att du har rätt till kostnadsfri provtagning. Hepatit B kan oftast upptäckas cirka två månader efter att du fått infektionen, och hepatit C något tidigare än så. I vissa fall kan det dröja ända upp till sex månader innan proverna visar tecken på infektion av hepatit B eller C. Prover för hepatit A tas endast vid misstanke om akut sjukdom eftersom du inte kan bli långvarig bärare av detta virus.

Hur påverkas min lever av hepatit?

Levern har många olika uppgifter i kroppen. Den är bland annat delaktig i nedbrytningen av mat och rensar kroppen från olika gifter. Levern bildar också vitamin K som är särskilt viktigt för blodets förmåga att levra sig. Vid en långvarig inflammation i levern blir den mindre benägen att rena kroppen på ett effektivt sätt. Efter många års infektion finns det risk att skrumplever och levercancer utvecklas. Om du har en infektion av hepatit B eller C är det viktigt att undvika alkohol så långt det är möjligt eftersom leverns nedbrytning av alkoholen blir sämre och risken för skrumplever ökar.

**Kostnadsfri vaccination mot hepatit B
för män som har sex med män erbjuds
bland annat på dessa mottagningar i
Västra Götalandsregionen:**

Sexualmedicinskt Centrum,
Fjärde Långgatan 48, pl 8, Göteborg
Tel: 031-3460680

Infektionsmottagningen,
Sahlgrenska Universitetssjukhuset/Östra,
Göteborg Tel: 031-3434305

Infektionsmottagningen,
Skaraborgs sjukhus, Skövde
Tel: 0500-432361

Infektionsmottagningen,
Södra Älvsborgs Sjukhus, Borås
Tel: 033-6162580

Infektionsmottagningen,
NÄL, Trollhättan
Tel: 010-435 56 00

Denna broschyr är utarbetad av

Smittskydd Västra Götaland och
Kunskapscentrum för sexuell hälsa

Broschyren är framtagen 2014 med ekonomiskt stöd från statsanslaget, Insatser mot hiv, aids och andra smittsamma sjukdomar, som syftar till att nå målen i den Nationella strategin mot hiv/aids och vissa andra smittsamma sjukdomar (Prop. 2005/06:60)

Mer information finner du på

vgregion.se/ksh
vgregion.se/smittskydd
folkhalsomyndigheten.se
1177.se